

3.5. Διαδικαστικές εγγυήσεις

3.5.1. Η ΕΟΚΕ κρίνει υπερβολική τη μέγιστη προθεσμία 90 ημερών που προτείνει η οδηγία για τις διοικητικές αποφάσεις σχετικά με την αποδοχή ή την ανανέωση. Φρονούμε ότι η μέγιστη προθεσμία δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 60 ημέρες.

3.5.2. Η πρόταση οδηγίας αναγνωρίζει το δικαίωμα των προσώπων να προσφεύγουν ενώπιον των δικαστηρίων. Όμως, όπως

έχει ήδη δηλώσει η ΕΟΚΕ σε άλλες γνωμοδοτήσεις ⁽¹⁾, οι προσφυγές αυτές πρέπει να έχουν ανασταλτική επίδραση επί της διοικητικής απόφασης, όταν αυτή συνεπάγεται την τροποποίηση, την ανάκληση ή την μη ανανέωση της άδειας διαμονής.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ για την «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς κατοίκου μακράς διαρκείας υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών», που δημοσιεύτηκε στην ΕΕ C 36 της 8.2.2002.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την έγκριση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης)»

(COM(2002) 751 τελικό)

(2003/C 133/08)

Στις 19 Δεκεμβρίου 2002 και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 4 Μαρτίου 2003, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Rodríguez García Caro.

Κατά την 398η σύνοδο ολομέλειάς της, της 26ης και 27ης Μαρτίου 2003 (συνεδρίαση της 26ης Μαρτίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας του Μαρτίου του 2000 περιέλαβε στα συμπεράσματά του την ανάγκη προσαρμογής των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις απαιτήσεις της οικονομίας της γνώσης και υπέδειξε τις τεχνολογίες των πληροφοριών ως ένα από τα βασικά συστατικά της στοιχεία.

1.2. Στα εν λόγω συμπεράσματα, το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να αποτρέψουν το ενδεχόμενο να επιτείνει η νέα οικονομία, μεταξύ άλλων, τα προβλήματα αποκλεισμού και τους ζητά να προωθήσουν την απόκτηση, εκ μέρους των πολιτών τους, βασικής ψηφιακής μόρφωσης.

1.3. Το πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης (eLearning) αποτελεί την εκπαιδευτική πτυχή του σχεδίου δράσης eEurope 2000 ⁽²⁾, που αναπτύσσει τη στρατηγική της Λισαβόνας. Μεταξύ των στόχων του, επιχειρείται η σύνδεση των σχολικών κέντρων με το Διαδίκτυο και η κατάρτιση όσο το δυνατόν περισσότερων καθηγητών στις τεχνολογίες αυτές. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 ⁽³⁾ περιλαμβάνει την ηλεκτρονική μάθηση ως ένα από τα σημαντικότερα μέτρα.

1.4. Το σχέδιο δράσης eLearning ⁽⁴⁾ ανέπτυξε τις τέσσερις κατευθυντήριες γραμμές της πρωτοβουλίας σε δέκα δράσεις,

⁽²⁾ Σχέδιο δράσης eEurope 2002 — Κοινωνία πληροφοριών για όλους — COM(2000) 330 τελικό.

⁽³⁾ Σχέδιο δράσης eEurope 2005 — Κοινωνία της πληροφορίας για όλους — COM(2002) 263 τελικό.

⁽⁴⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής «eLearning — Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο» — COM(2000) 318 τελικό.

επιχειρώντας να προσδώσει μεγαλύτερη συνεκτικότητα στα διάφορα κοινοτικά προγράμματα και μηχανισμούς, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνέργεια που θα εξασφαλίζει στους πολίτες καλύτερη πρόσβαση.

1.5. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στα ψηφίσματά του σχετικά με τις ανακοινώσεις αυτές, αναγνώριζε ότι η εν λόγω πρωτοβουλία προωθεί την εδραίωση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης και ζητούσε την ανάπτυξη ειδικού προγράμματος, στα πλαίσια του οποίου να αποφεύγονται οι επικαλύψεις με ήδη υφιστάμενα προγράμματα.

1.6. Βάσει των άρθρων 149, παράγραφος 4, και 150, παράγραφος 4, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή υποβάλλει την υπό εξέταση πρόταση απόφασης, για την οποία ζητείται γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

2. Κύρια σημεία της πρότασης

2.1. Η πρόταση απόφασης έχει ως γενικό στόχο την προώθηση και τη διευκόλυνση της χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως θεμελιώδες στοιχείο της προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης και του ευρωπαϊκού προτύπου κοινωνικής συνοχής.

2.2. Η περίοδος εφαρμογής θα καλύπτει το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

2.3. Οι στόχοι θα αναπτυχθούν στα ακόλουθα πεδία:

- Καταπολέμηση του «ψηφιακού χάσματος», που ενδέχεται να πλήττει εκείνους που, λόγω γεωγραφικής θέσης, κοινωνικής κατάστασης ή ειδικών αναγκών, δεν έχουν πρόσβαση στην παραδοσιακή προσφορά εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Δημιουργία ευρωπαϊκών εικονικών εκπαιδευτικών χώρων, με την προώθηση νέων προτύπων οργάνωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που θα βασίζονται στα ήδη υφιστάμενα πλαίσια συνεργασίας.
- Ηλεκτρονική αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων, για την ενίσχυση και την ανάπτυξη της δικτύωσης των σχολείων, ούτως ώστε το κάθε σχολείο της Ευρώπης να μπορεί να καθιερώσει παιδαγωγικές εταιρικές σχέσεις με οποιοδήποτε σχολείο από οποιοδήποτε μέρος της Ευρώπης.
- Εγκάρσιες ενέργειες, με στόχο την προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη και την ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

2.4. Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός για την εφαρμογή του προγράμματος ανέρχεται σε 36 εκατομμύρια EUR και κατανέμεται ως εξής:

- 25 % για ηλεκτρονική μάθηση για την καταπολέμηση του «ψηφιακού χάσματος»,
- 30 % για εικονικούς εκπαιδευτικούς χώρους,
- 25 % για ηλεκτρονική αδελφοποίηση σχολείων,
- 10 % για εγκάρσιες ενέργειες και εποπτεία της ηλεκτρονικής μάθησης,
- 10 % για τεχνική και διοικητική συνδρομή.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Όπως ανέφερε η ΕΟΚΕ στη γνωμοδότησή της για την «Ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης: φύση, περιεχόμενο και προοπτικές»⁽¹⁾, η εκπαίδευση είναι μια διαδικασία που προσδιορίζεται κατά βάση και κυρίαρχα από τις αξίες του ανθρωπισμού. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε επιλογή εκπαιδευτικού σχεδιασμού θα πρέπει να είναι συμβατή με το ως άνω πλαίσιο αξιών.

3.2. Η ΕΟΚΕ υποδέχεται ευνοϊκά την πρόταση απόφασης που της υποβάλλεται για γνωμοδότηση. Ανεξάρτητα από τις παρατηρήσεις και συστάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα γνωμοδότηση, θεωρούμε την πρωτοβουλία αυτή ιδιαίτερα θετική.

3.3. Επιπλέον των παρατηρήσεων που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο και σε σχέση με εκείνες που περιλαμβάνονται ειδικότερα στο πρόγραμμα eLearning, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τις παρατηρήσεις και συστάσεις που διατύπωσε στη γνωμοδότησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Σχέδιο δράσης eLearning: Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο»⁽²⁾.

3.3.1. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι ο τομέας του προγράμματος eLearning είναι άκρως στρατηγικός για την οικοδόμηση της Ευρώπης του αύριο. Λαμβάνοντας υπόψη τον συμπληρωματικό χαρακτήρα του νέου προγράμματος, καθώς και τους σημαντικούς δημοσιονομικούς περιορισμούς του, η ΕΟΚΕ συνιστά να συνεχιστεί η συνεισφορά και άλλων κοινοτικών μηχανισμών προς τον τομέα αυτόν.

3.3.2. Εξάλλου, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι τα κονδύλια που εκχωρούνται στο πρόγραμμα είναι εξαιρετικά ανεπαρκή για την εκπλήρωση τόσο φιλόδοξων στόχων. Από την άποψη αυτή, η ΕΟΚΕ ζητά να αυξηθούν ουσιαστικά οι χρηματοδοτικοί πόροι του προγράμματος. Συνιστά επίσης να επικεντρωθούν οι δράσεις του σε δύο κατευθύνσεις:

- Καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος.
- Αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 139 της 11.5.2001, σημείο 2.4.1.1.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 36 της 8.2.2002.

3.4. Μια πραγματικά ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης απαιτεί τη συνδρομή όλων των σχετικών πτυχών της πραγματικότητας που απαντώνται στην Ευρώπη, γι' αυτό και χαιρετίζουμε την ουσιαστική συμμετοχή στο πρόγραμμα των κρατών της ΕΖΕΣ και των υποψήφιων προς ένταξη χωρών. Η ποικιλία πολιτισμών και γλωσσών και οι διαφορές ανάμεσα στα διάφορα έθνη προσφέρουν στο σύνολο του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού συστήματος έναν ανυπέρβλητο πλούτο.

3.5. Για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος eLearning και προτού επιχειρηθεί η γενίκευση της χρήσης των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (στο εξής ΤΠΕ), πρέπει να τονιστεί η ανάγκη να ξεπεραστούν τα εμπόδια που ενδέχεται να υπάρχουν ή να δημιουργηθούν όσον αφορά την πρόσβαση τις τεχνολογίες αυτές.

3.5.1. Τόσο στο πεδίο των υποδομών και του εξοπλισμού όσο και στη χρήση των νέων προϊόντων, υπηρεσιών και περιεχομένων, οι ενδεχόμενες δυσκολίες θα εντείνουν ακόμη περισσότερο το χάσμα ανάμεσα σ' εκείνους που έχουν τις δυνατότητες χρήσης τους και εκείνους που δεν διαθέτουν τα αναγκαία προς τούτο μέσα και πόρους.

3.5.2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση γενικά και τα κράτη μέλη ειδικότερα οφείλουν να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιτύχουν τη δυνατότητα πρόσβασης όλων των πολιτών της Ένωσης στις ΤΠΕ υπό συνθήκες ισότητας και ιστιμίας.

3.6. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η υπό εξέταση πρόταση απόφασης εδραιώνεται ως ειδικό πρόγραμμα δράσης, με ίδιο προϋπολογισμό. Επιθυμούμε, εντούτοις, να τονίσουμε ότι πρέπει να αποτραπεί η επικάλυψη δράσεων με ήδη υφιστάμενα προγράμματα. Τα μέτρα συντονισμού, συνεργασίας και ενημέρωσης που περιλαμβάνονται στο διατακτικό της απόφασης θα πρέπει να παρέχουν τις δυνατότητες επίτευξης του στόχου αυτού. Η συνέργεια των προσπαθειών μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων επιφέρει προστιθέμενη αξία στις νέες δράσεις που επιχειρεί να δρομολογήσει το πρόγραμμα eLearning.

3.6.1. Στη γνωμοδότησή της⁽¹⁾ για την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση της δεύτερης φάσης του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της εκπαίδευσης Σωκράτης»⁽²⁾, η ΕΟΚΕ υποστήριξε την ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων και των πόρων που τίθενται στη διάθεσή τους.

3.7. Η ΕΟΚΕ, στη γνωμοδότησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής «Απολογισμός της συνέχειας που δόθηκε στο Λευκό Βιβλίο — Διδασκαλία και εκμάθηση: Προς την κοινωνία της γνώσης»⁽³⁾, συνιστούσε ήδη τη χρήση εκπαιδευτικού υλικού

πολλαπλών μέσων, υποστηρίζοντας ιδιαίτερα την ευρωπαϊκή προέλευση του υλικού αυτού και προτείνοντας να παρασχεθεί στους εκπαιδευτικούς συμπληρωματική κατάρτιση για τη χρήση και τη διδασκαλία του. Το πρόγραμμα Σωκράτης έχει ήδη σημειώσει πρόοδο στο ζήτημα αυτό, η οποία πρέπει να ενισχυθεί και να συμπληρωθεί ευρέως μέσω των μηχανισμών που το πρόγραμμα eLearning θέτει στη διάθεση των πολιτών της Ένωσης.

3.8. Το νέο αυτό πρόγραμμα πρέπει να αποδίδει μεγάλη σημασία στην ενίσχυση των δράσεων για την αποφυγή των διακρίσεων εις βάρος ομάδων με ιδιαίτερες δυσκολίες ως προς τη χρήση των ΤΠΕ. Υπό το πρίσμα αυτό, καλούμε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταβάλουν τις μέγιστες δυνατές προσπάθειες προκειμένου να αποφευχθεί ο αποκλεισμός των μειονεκτικότερων ομάδων γενικά και ειδικότερα των ατόμων με ειδικές ανάγκες⁽⁴⁾.

3.9. Η προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν αντιπροσωπεύει αφ' εαυτής συμβολή στην ποιοτική εκπαίδευση, αλλά πρέπει να συνοδεύεται από την καθιέρωση συστημάτων διαχείρισης της συνολικής ποιότητας που θα στηρίζονται στην επιδίωξη της αριστείας. Οι ΤΠΕ συνιστούν ένα επιπλέον εργαλείο που τίθεται στην υπηρεσία της διαδικασίας συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας. Εάν η ποιότητα της εκπαίδευσης είναι απαράδεκτη, το μόνο που θα επιτύχει η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών θα είναι η καλύτερη διάδοση και πρόσβαση σε μια εκπαίδευση χαμηλής ποιότητας. Οι ΤΠΕ παρέχουν καλύτερες δυνατότητες πρόσβασης στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, δεν διασφαλίζουν όμως από μόνες τους τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

3.10. Η πρόσβαση, μέσω των ΤΠΕ, σε νέες δυνατότητες και μέσα εκμάθησης και κατάρτισης μπορεί να ευνοήσει μια αλλαγή στα μέχρι στιγμής γνωστά εκπαιδευτικά πρότυπα. Η ανοιχτή και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και κατάρτιση μπορούν να γνωρίσουν μεγαλύτερη ανάπτυξη και ευρεία διάδοση μέσω των πρωτοβουλιών αυτών. Οποιοδήποτε μέτρο προσεγγίζει την εκπαίδευση και την κατάρτιση προς τους πολίτες πρέπει να γίνεται δεκτό και να υποστηρίζεται από όλα τα όργανα της Ένωσης και από τα κράτη μέλη.

3.11. Η ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης αποτελεί στόχο που επηρεάζει όλα τα όργανα της Ένωσης. Η ικανότητα των τεχνολογιών αυτού του είδους όσον αφορά τις δυνατότητες πρόσληψης πληροφοριών και από κοινού επεξεργασίας των γνώσεων και, ως εκ τούτου, τη διευκόλυνση της μετάδοσής τους συνιστά καθοριστικό στοιχείο για την ενίσχυση ενός ευρωπαϊκού χώρου της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ο οποίος, αναγνωρίζοντας την πολιτισμική ποικιλία, θα καταργεί εμπόδια και αποστάσεις και θα προσεγγίζει μεταξύ τους πολιτισμούς και γλώσσες⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 410 της 30.12.1998.

⁽²⁾ ΕΕ L 28 της 3.2.2000.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ στην ΕΕ C 95 της 30.3.1998.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 94 της 18.4.2002.

⁽⁵⁾ Σχετικά με τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 139 της 11.5.2001, σημείο 2.5.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Η ΕΟΚΕ συµµερίζεται πλήρως τους στόχους του προγράµµατος eLearning, ως προγράµµατος αφιερωµένου ειδικά στην ηλεκτρονική μάθηση. Κρίνει όμως ότι, μεταξύ άλλων λόγω των περιορισµένων χρηµατοδοτικών του πόρων και του διασκορπισµού των δράσεων του, θα είναι δύσκολο να επιτύχει τους επιδιωκώµενους στόχους.

4.1.1. Σε μια Ευρώπη που προσελκύει όλο και µεγαλύτερο αριθµό µεταναστών, µε τις πλέον ποικίλες πολιτισµικές παραδόσεις, καθίσταται αναγκαίο να αξιοποιούνται όλα τα διαθέσιµα µέσα που µπορούν να βοηθήσουν την προσέγγιση και την κατανόηση μεταξύ των διαφόρων πολιτισµών. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις µέγιστες δυνατές προσπάθειες που µπορεί να καταβάλει προς την κατεύθυνση αυτή τόσο η Ένωση ως σύνολο όσο και το κάθε κράτος µέλος µεµονωµένα.

4.2. Οµοίως, η ΕΟΚΕ εκφράζει την πεποίθησή της ότι οι ΤΠΕ έχουν ύψιστη χρησιµότητα για τη βελτίωση της δια βίου µάθησης. Σε έναν κόσµο που χαρακτηρίζεται από ταχείες και συνεχείς µεταβολές, απαιτούνται νέα µέσα και τρόποι για τον διαρκή εκσυγχρονισµό της ειδικευσης και της κατάρτισης των πολιτών, µε στόχο τη διατήρηση και την εξέλιξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτεί η αγορά εργασίας. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι ο διαρκής εκσυγχρονισµός του ανθρώπινου κεφαλαίου συµβάλλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, υποστηρίζουµε οποιαδήποτε πρωτοβουλία αντιπροσωπεύει πρόοδο ως προς τη βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών της Ένωσης στη διαρκή κατάρτιση.

4.3. Η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, των περιεχοµένων και των υπηρεσιών που προσφέρουν οι νέες ΤΠΕ πρέπει να βασίζεται σε ένα περιβάλλον που θα ευνοεί τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις του κλάδου. Είναι απαραίτητο τα εν λόγω προϊόντα και περιεχόµενα να στηρίζονται σε μια αντίληψη προσαρµοσµένη στις ανάγκες της Ευρώπης. Η ενίσχυση των επιχειρήσεων αυτών, πέρα από τα οφέλη που συνεπάγεται για την απασχόληση στον χώρο της Ένωσης, πρέπει να συνεπάγεται και την υποστήριξη της δημιουργίας προϊόντων και υπηρεσιών που θα λαµβάνουν υπόψη την πολυεστιάκη πολιτισµική πραγµατικότητα του περιβάλλοντός µας.

4.4. Ο αποκλεισµός ορισµένων οµάδων, για λόγους γεωγραφικούς, κοινωνικούς, φύλου, ηλικίας ή οποιασδήποτε άλλης υφής, συνιστά έναν από τους µεγαλύτερους κινδύνους που απειλούν τη διάδοση και χρήση των ΤΠΕ. Οποιαδήποτε δράση µπορεί να αναπτυχθεί για να αποτραπεί το ενδεχόµενο αυτό πρέπει να ενισχύεται και να υποστηρίζεται.

4.4.1. Οποιαδήποτε άλλη εξέλιξη σχετίζεται µε την εκµάθηση των ηλεκτρονικών µέσων µπορεί να θιγεί, εάν δεν καταπολεµήσουµε τις διάφορες ενδεχόµενες µορφές αποκλεισµού. Γι' αυτό, η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητο να αυξηθεί σηµαντικά το ποσοστό των κονδυλίων που εκχωρούνται στη δράση «καταπολέµηση του ψηφιακού χάσµατος», ως στρατηγική για την ένταξη του µεγαλύτερου δυνατού αριθµού πολιτών στις δυνατότητες πρόσβασης στο eLearning.

4.5. Το «εικονικό πανεπιστήµιο» µπορεί να θεωρηθεί ως μια πιο προηγµένη και διαδραστική µορφή του πανεπιστηµίου εξ αποστάσεως. Από το πρότυπο αυτό, που ήδη αναπτύσσεται από ορισµένα ευρωπαϊκά ιδρύµατα τριτοβάθµιας εκπαίδευσης, αναµένεται να προκύψει εξαιρετική προσφορά γνώσεων προς εκείνους που, για διάφορους λόγους, δεν µπορούν ή δεν επιθυµούν να ολοκληρώσουν την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους µέσω των παραδοσιακών συστηµάτων.

4.5.1. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ρητά αυτή τη µορφή πρωτοβουλιών και τονίζει την ανάγκη βελτίωσης και µείωσης του κόστους της πρόσβασης των πολιτών της Ένωσης στο Διαδίκτυο, προκειµένου να µην δυσχεραίνεται η ανάπτυξη αυτού του είδους προτύπων πανεπιστηµιακής οργάνωσης. Η ανάπτυξη αυτή, επιπλέον, παρέχει τη δυνατότητα στενότερης συνεργασίας µεταξύ κέντρων τριτοβάθµιας εκπαίδευσης διαφορετικών κρατών µελών, αποτελώντας μια πτυχή που βοηθά την περαιτέρω ενοποίηση της εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

4.5.2. Οι δράσεις που αναπτύσσονται στο πρόγραµµα Σωκράτης/Erasmus και στη νέα µορφή του µε την ονοµασία Erasmus World ⁽¹⁾ µπορούν να αναληφθούν µέσω των εν λόγω «εικονικών» πανεπιστηµιακών κέντρων, παρέχοντας τη δυνατότητα συνεργασίας µεταξύ διαφόρων κέντρων και εικονικής κινητικότητας εκπαιδευτικών και φοιτητών µέσω του Διαδικτύου.

4.5.3. Εντούτοις, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η ανάπτυξη των νέων αυτών προτύπων οργάνωσης της εκπαίδευσης δεν πρέπει σε καµία περίπτωση να αποτελεί τροχοπέδη για τις παραδοσιακές µορφές µάθησης µέσω της φυσικής παρουσίας, της κινητικότητας και της άµεσης επαφής µεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Αυτή η φυσική παρουσία είναι µάλιστα ακόµη πιο σηµαντική, επειδή επιτρέπει στους νέους να επωφεληθούν περισσότερο από αυτά τα νέα µέσα σε επαφή µε τους καθηγητές τους. Το «εικονικό πανεπιστήµιο» πρέπει να αποτελεί συµπλήρωµα και στήριξη για συγκεκριµένες περιπτώσεις και πρόσωπα, δεν πρέπει όμως να αποβεί αυτόνοµη και αποκλειστική µορφή εκπαίδευσης και µάθησης.

4.6. Η συνεργασία των σχολείων µέσω του δικτύου αναµένεται να αποτελέσει σηµαντικό στοιχείο γνώσης και επικοινωνίας τα επόµενα χρόνια. Η προώθηση της επικοινωνίας αυτής µεταξύ µαθητών του δηµοτικού σχολείου στην Ευρώπη θα προσφέρει, µεσοπρόθεσµα, την ευκαιρία για µεγαλύτερη προσέγγιση των συνθηκών και των πολιτισµών που συνυπάρχουν στην Ένωση. Όσο µικρότερη είναι η ηλικία πρόσβασης τόσο µεγαλύτερη θα είναι η ικανότητα προώθησης της µελλοντικής κατανόησης µεταξύ των ανθρώπων.

4.6.1. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, αυτή η δυνατότητα σύσφιξης των σχέσεων και διασχολικής συνεργασίας µπορεί να αναπτυχθεί καλύτερα µε τη χρήση των µέσων αυτών, ώστε να προωθηθεί η

⁽¹⁾ Βλέπε την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά µε τη θέσπιση προγράµµατος για την αύξηση της ποιότητας στην τριτοβάθµια εκπαίδευση και για την προώθηση της διαπολιτισµικής κατανόησης µέσω της συνεργασίας µε τρίτες χώρες (Erasmus World 2004-2008)», (COM(2002) 401 τελικό) και τη γνωµοδότηση της ΕΟΚΕ για την πρόταση αυτή.

διάδοση και η εκμάθηση των διαφόρων γλωσσών της Ευρώπης μεταξύ των μαθητών του δημοτικού σχολείου. Προς τούτο, θα μπορούσαν να καθιερωθούν μαθήματα γλωσσών στα σχολεία από καθηγητές που θα μιλούν τη μητρική τους γλώσσα, ως μια μορφή ανταλλαγών που θα διευκολύνει τη γνώση της γλώσσας και του πολιτισμού εκείνων που συμμετέχουν στα δίκτυα σχολείων.

4.7. Ως συνέπεια όσων αναλύονται παραπάνω, η ΕΟΚΕ συνιστά η δράση που καλείται «ηλεκτρονική αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων» να επεκταθεί εξ αρχής σε επίπεδο κατώτερο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένου ότι όσο μικρότερη είναι η ηλικία του αποδέκτη των πρωτοβουλιών αυτών τόσο περισσότερο διευκολύνεται η καλύτερη προσαρμογή του σε αυτές, όπως εκείνη που επιτυγχάνεται όταν η διδασκαλία των γλωσσών αρχίζει σε νεαρή ηλικία.

4.8. Η ΕΟΚΕ είναι κατηγορηματικά υπέρ της ενίσχυσης του δικτύου για τη διάδοση της πολιτισμικής και γλωσσικής ποικιλίας της Ευρώπης και απορρίπτει ρητά οποιαδήποτε τάση προς τη χρήση μιας κοινής γλώσσας για τη διάδοση των πληροφοριών και των γνώσεων.

4.9. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί και υποστηρίζει την άποψη να ενισχυθεί, στο πλαίσιο του προγράμματος, η συνεργασία μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Οι επιχειρήσεις μπορούν να συνεισφέρουν με την πείρα τους στην ανάπτυξη των δράσεων αυτών και μπορούν, με τη σειρά τους, να έχουν άμεση πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες που θα τους επιτρέψουν την ανάληψη δράσεων για τη δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών κατάλληλα προσαρμοσμένων στη νεοεμφανιζόμενη αυτή πραγματικότητα.

4.10. Είναι απολύτως απαραίτητη η εσωτερική επικοινωνία και ο συντονισμός εντός των υπηρεσιών της Επιτροπής, ώστε να

διασφαλίζεται ότι οι διάφορες επιτροπές των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της κοινωνικής πολιτικής και της περιφερειακής ανάπτυξης θα διαθέτουν ειδική γνώση των δράσεων που αναπτύσσονται, ώστε να αποφευχθούν οι επικαλύψεις ή η ταυτόχρονη υποστήριξη των σχεδίων που υποβάλλονται και αναπτύσσονται από δύο ή περισσότερα προγράμματα.

4.10.1. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να καταβάλει προσπάθειες για την επικοινωνία και τον συντονισμό, ώστε η ανάπτυξη του προγράμματος αυτού να είναι αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη.

4.11. Η ΕΟΚΕ υποδέχεται ευνοϊκά το ειδικό αυτό πρόγραμμα, όχι όμως και τους χρηματοδοτικούς πόρους που του εκχωρούνται. Για τούτο, θεωρούμε ότι θα ήταν απαραίτητο να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του.

4.12. Οι διαδοχικές αξιολογήσεις που προβλέπονται, σε συσχέτισμό με ανάλογες δράσεις που προβλέπονται σε άλλα προγράμματα με παρόμοιους στόχους, θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση για να εξεταστεί η δυνατότητα συγκέντρωσης σε ένα ενιαίο πρόγραμμα των διαφόρων δράσεων για την προώθηση της διάδοσης και της χρήσης των ΤΠΕ στον χώρο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη.

4.12.1. Για να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της χρήσης των εκχωρούμενων πόρων, η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητη την εκπόνηση σχετικής μελέτης και την εξεύρεση μιας πρότασης που θα την αναπτύσσει, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι πόροι και να ελαχιστοποιηθεί το κόστος που επιφέρει ο διασκορπισμός των δράσεων μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων.

Βρυξέλλες, 26 Μαρτίου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH